

Förbandsbesöksrapport

Norrbottens flygflottilj (F 21)

22 november 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets besökare:

Hampus Gillström

Majken Hallbygård

Innehållsförteckning

Information om förbundet	3
Spontana intryck	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö och säkerhet	3
Fysisk belastning.....	3
Psyisk hälsa	4
Försvarshälsan.....	4
Attityder och jargong	4
Utrustning	4
Avbruten utbildning	4
Resor	5
Boendemiljö och vistelseutrymmen.....	5
Hållbarhet.....	5
Medinflytande.....	5
Information och mönstring	5
Meningsfull fritid.....	5
Soldathem	6

Information om förbandet

F 21 ligger i Kalax, ungefär 7 km utanför Luleå. På F 21 genomför ca 170 värnpliktiga sin utbildning och ca 30–40% av dessa är kvinnor. De värnpliktiga ryckte in v.32 och v.38 där det första inrycket bestod av gruppchefer och mekaniker.

Spontana intryck

F 21 bedriver en bra utbildning och de värnpliktiga verkar ha det bra vid förbandet. De märker av en befälsbrist vilket har lett till att de värnpliktiga fick ha hemstudier under en vecka.

Förbandsledningen berättar att F 21 inte räknas som ett vinterförband inom Försvarsmakten. Detta leder till att varken de värnpliktiga eller anställda får ut den vinterutrustning de önskar använda för att bedriva en säker utbildning i kallt klimat.

Organisation

Organisationen inom de fyra plutonerna var rörig. Detta eftersom plutonerna precis gått in i befattningsutbildningsskedet och med detta medföljde omflyttningar inom plutonerna vilket lett till förvirring bland de värnpliktiga. Ställföreträdande kompanichef hade god koll på organisationen och vi önskar att denna information sprids vidare till de värnpliktiga.

Förbandsledningen uppger att det finns tillräckligt med specialistofficerare, även för den framtida tillväxten. Däremot är det brist på taktiska officerare och redan idag används därför specialister som chefer.

Arbetsmiljö och säkerhet

De värnpliktiga berättade att det hade varit aspets i en kasern, vilket nu dock ska vara åtgärdat. Vidare berättar de om ett fönster som inte går att stänga och en vattenkran som måste stå på i syfte att vattenledningen inte ska frysa. Detta tar kompaniledningen med sig och vi hoppas att dessa saker löser sig.

De värnpliktiga beskriver att en pluton olyckligt drabbats av flertalet bullertrauman. Detta tros bero på att hörselkåporna inte är anpassade efter civila glasögon som behövs användas då Försvarsmaktens syninsatser till skyddsglasögonen är frånvarande. En annan anledning är att hörselkåporna glidit och även att de varit för gamla. De värnpliktiga upplevde bra uppföljning på dessa hörseltrauman.

Fysisk belastning

Belastningstrappan upplevs av Pliktrådet som den följs på ett bra sätt. Fysioterapeuten säger att belastningen stegras långsamt och för att minska belastningstrappan ytterligare måste man göra avkall i utbildningen. Fysioterapeuten har inte märkt några större skador eller övningsmoment som orsakat mycket skadefall.

Vid Pliktrådets besök var det endast några värnpliktiga som hade fått tillgång till gymmet. Vi hoppas att samtliga värnpliktiga får tillgång till gymmet inom kort. Detta dels för att öka den meningsfulla fritiden men också i syfte att främja den fysiska förmågan.

Psykisk hälsa

Den psykiska hälsan på kompaniet upplevs av de värnpliktiga, värnpliktskonsulenten och psykologen på Försvvarshälsan som god. Detta är en bild vi delar.

Försvvarshälsan

Pliktrådet träffar fysioterapeut och psykolog från Försvvarshälsan. De båda upplever att deras arbete med de värnpliktiga fungerar bra. Kommunikationen med kompaniet och plutonerna beskrivs som mycket välfungerande. Fysioterapeuten samt en sjuksköterska sitter i en byggnad nära de värnpliktiga och blir därmed "kompanisyrra" och "kompanifysio" vilket är positivt. De värnpliktiga upplever Försvvarshälsan som väldigt behjälplig och trevlig. Förtroendevalda upplever att skador och annat som behandlats av Försvvarshälsan följts upp väl.

Försvvarshälsan håller utbildning för befäl innan inryck om hur man ska hantera skador och likande på plutonerna. En hälsodeklaration görs även vid inryck för att kunna följa upp om någon tar med sig någon skada eller psykisk ohälsa redan innan inryck. Från hälsodeklarationens underlag väljer Försvvarshälsan att följa upp det som behöver följas upp, ofta runt 25% av de värnpliktiga.

Attityder och jargong

Jargongen upplevs av Pliktrådet som bra. Det finns en gemenskap även över plutonerna och de värnpliktiga upplevs ha roligt tillsammans. Vidare beskrivs deras befäl som kompetenta, rättvisa och ordningsamma.

Vi uppmärksammar en jargong där både värnpliktiga och anställda skämtar om stockholmare. Detta är något som av de värnpliktiga generellt upplevs som roligt men vi ställer oss frågande till hur roligt det är när stridsvärdet är lågt under en fältvecka exempelvis. Vår uppmaning till kompaniet är att se över hur, när och om dessa skämt i fortsättningen ska tillåtas uttryckas för att vidmakthålla den goda jargongen.

Utrustning

F 21 är på pappret inte något vinterförband. Det gör att de inte får ut den materiel de behöver för att kunna lösa sin uppgift på bästa sätt. F 21 i Luleå får ut samma vinterutrustning som P 7 i Skåne vilket är anmärkningsvärt. Detta har förbandet löst på eget kreativt sätt men önskvärt är att detta ses över på central nivå.

Vidare är det brist på framför allt små storlekar av samtliga persedlar. Kvinnornas underkläder tycker de flesta är väldigt dåliga. De värnpliktiga upplever att förrådet inte är särskilt behjälpliga. Både tvättbyte och persedelbyte tar ofta väldigt lång tid och personalen på förrådet upplevs ofta negativa. Pliktrådet uppmanar förbandet att se över hur tvätt- och persedelbyte kan effektiviseras. Vidare uppmanar vi förbandet att utbilda skyddsassistenterna i avvikelserapportering då detta är av vikt för vidareutveckling av Försvvarsmaktens materiel. I dagsläget visste inte de värnpliktiga vad avvikelserapportering var för något.

Avbruten utbildning

På F 21 är det åtta stycken som avbrutit sin utbildning. Majoriteten av dessa med anledning av psykiska skäl och tre är av anledning av ansökan om vapenfri tjänst.

Resor

Resorna fungerar bra för de flesta. För en del tar resorna väldigt lång tid med anledning av dåliga färdmedel till förbandet samt att många har lång resväg.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

I kasernerna var det lite småfel här och där. Detta anmäls till Fortifikationsverket. Det finns ett dagrum som två plutoner delar på. Toaletter och duschar är fräscha.

Infrastrukturen på förbandet är bra. F 21 meddelar att de kommer kunna ta in fler värnpliktiga i enlighet med tillväxten och att infrastrukturen inte sätter några begränsningar i dagsläget.

Hållbarhet

Pliktrådet gjorde inga anmärkningar.

Medinflytande

Medinflytandesystemet hade vid Pliktrådets besök inte riktigt kommit igång än. En första kompaninämnd skulle hållas senare samma vecka som Pliktrådet var på besök. Största delen av de förtroendevalda har en god uppfattning av vad deras roll innebär vilket är positivt.

Förtroendepersonerna och NVK-representanterna hade velat ha ytterligare utbildning i deras roller i syfte att förstå sitt uppdrag ytterligare.

NVK systemet har ännu inte etablerats på förbandet. I början av december kommer ett första möte att hållas och förhoppningsvis fortlöper mötena kontinuerligt därefter. Generellt önskar vi att förbandet tidigarelägger uppstarten av samtliga medinflytandeforum till nästa års inryck.

Plutonens timme tilldelas ibland för lite tid vilket orsakat att de värnpliktiga ibland tvingas stressa igenom vissa delar. De värnpliktiga upplever att sådant som lyfts under Plutonens timme följs upp av plutoncheferna.

Information och mönstring

Vi fick inte ut så mycket information om just detta men förbandet är det nordligaste förbandet att genomföra informationshelg inför inryck vilket vi ser mycket positivt på. I och med att vi inte nåddes av någon problematik kopplat till befattningsbyten med mera varken under besöket eller Huvudförtroendekonferensen helgen v.46 förutsätter vi att det fungerar åt minestrone någorlunda bra.

Meningsfull fritid

Det finns ingen kollektivtrafik till F 21 vilket gör att de värnpliktiga har svårt att ta sig in till Luleå för att äta mat eller besöka en affär. I dagsläget är det enda alternativet att ta taxi in till stan. Vi tipsar om att göra som P 18 på Gotland där de värnpliktiga har möjlighet att låna ett fordon med en stående körorder i syfte att fylla just detta behov. Soldathemmet är en stor bidragande faktor till att förbandet ändå kan tillgodose någon typ av fritid inne på området.

Soldathem

Soldathemmet är nyligen renoverat och är väldigt fräscht. Det finns bland annat ett musikrum, spelrum och bio rum. Soldathemmet är i samma byggnad som matsalen. När matsalen och tillhörande marka är stängd får Soldathemmet ha en liten kiosk där de säljer snacks och dricka. Detta är mycket uppskattat. Värnpliktskonsulenten är en del av soldathemsföreningen vilket bidrar till att samarbetet mellan Soldathemmet och kompaniet fungerar mycket bra.

Avslutning

Pliktrådet upplevde mottagandet från F 21 mycket bra. Vill tacka kompanichefen Stålhandske för en snabb lösning på strulet under ankomstkvällen samt ett stort tack till ställföreträdande kompanichef Orvesten som följde oss under hela besöket. Pliktrådet upplever F 21 som öppna och med en stor vilja att utvecklas. Vi hoppas på ett fortsatt bra samarbete mellan Pliktrådet och F 21.

Tack för ett givande besök,

Hampus Gillström

070 – 848 59 91

Majken Hallbygård

070 – 848 59 79

www.pliktradet.se

info@pliktradet.se